

Protokół

3. posiedzenia IV. sesyi III. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 28. listopada 1873. r.

Początek o godzinie 11 $\frac{1}{2}$ przed południem.

Przewodniczący: Marszałek książę Leon Sapieha.

Sekretarze: Wereszczyński, Józef Jasiński, Serwatowski i Antoniewicz.

Obecných posłów 100.

Obecny komisarz rządowy Wice-Prezydent Namiestnictwa Bartmański.

Książę Marszałek zagaja posiedzenie.

Sekretarz Jasiński odczytuje protokół z posiedzenia dnia 27. listopada 1873 r., który bez zarzutu przyjętym zostaje.

Sekretarz Jasiński odczytuje spis petycyj od l. 1 do 7 wł.

Sekretarz Jasiński ogłasza ukonstytuowanie się komisyj:

Administracyjna:

Przewodniczący: Kraiński — Zastępca: Paszkowski — Sekretarz: Kuczkowski;

Petycyjna:

Przewodniczący: Czajkowski — Zastępca: Golejowski — Sekretarz: Łoś;

Drogowa:

Przewodniczący: Badeni — Zastępca: Hoppen — Sekretarz: Jaworski Apolinary;

Prawnicza:

Przewodniczący: Kabat — Zastępca: Kowalski — Sekretarz: Fruchtman.

Z porządku dziennego następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego względem przedłożenia wniosku co do ustawy o dodatku do sejmowej

ordynacyi wyborczej Sprawozdawca Smolka.

Posel Gross wnosi, aby projekt był wniesiony do komisji prawniczej.

Posel Jasiński wnosi aby projekt wszedł do drugiego czytania jako wniesiony przez Wydział krajowy na jednym z najbliższych posiedzeń. Wniosek ten przyjęto.

Z porządku dziennego następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zezwolenie 101 gminom na pobór wyższych dodatków do podatków na pokrycie potrzeb gminnych Sprawozdawca Skwarczyński.

Sprawozdawca wnosi przeznaczenie tego wniosku wprost do drugiego czytania na jednym z najbliższych posiedzeń.

Posel Madejski wnosi przystąpienie zaraz do drugiego czytania.

Skwarczyński wyjaśnia, że alegat do sprawozdania nie wydrukowany nie dozwala przystąpienia dzisiaj do drugiego czytania.

Wniosek Skwarczyńskiego przyjęty. Madejski cofa swój wniosek.

Z porządku dziennego następuje:

Drugie czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie rocznego datku dla córek ś. p. Jana Bojarskiego Sprawozdawca Pietruski.

Sprawozdawca odczytuje odnośne sprawozdanie Wydziału krajowego z wnioskiem:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Paniom, Adolfinie z Bojarskich Dydyńskiej, Waleryi, Józefie i Gabryeli Bojarskim wyznacza się z funduszu krajowego dodatkowo do pobieranego dotychczas zaopatrzenia w kwocie rocznej po 52 zł. 50 ct. w. a., począwszy od dnia 1. stycznia 1874 podwyższenie dla każdej po 47 zł. 50 ct. w.“

Wniosek bez dyskusji przyjęto.

Z porządku dziennego następuje:

Drugie czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zaopatrzenia pozostałych nieletnich dzieci p. ś. p. Juliuszu Szczęsnowiczu Sprawozdawca Pietruski.

Sprawozdawca odczytuje odnośne sprawozdanie Wydziału krajowego z następującym wnioskiem:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dla pozostałych po ś. p. Juliuszu Szczęsnowiczu, archiwście Wydziału krajowego dzieci, to jest: Stanisława Zbigniewa Juliusza tr. im. i Zbigniewa Józefa dw. im. Szczęsnowiczów wyznacza się z funduszu krajowego na ich wychowanie i utrzymanie aż do ukończonego 18go roku życia po dwieście złotych w. a.“

Wniosek uchwała Izba bez dyskusji.

Z porządku dziennego następuje:

Drugie czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o wniosku do zmiany §. 1. ustawy z dnia 12. grudnia 1869. o radach szpitalnych Sprawozdawca Haller.

Sprawozdawca po odczytaniu sprawozdania wnosi. ażeby wys. Izba zechciała uchwalić następującą zmianę ustawy o radach szpitalnych:

„Ustawa

dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem zmieniająca §. 1. ustawy z dnia 12. grudnia 1869. r. o radach szpitalnych.

Art. I.

§. 1. Ustawy z dnia 12. grudnia 1869. r. względem ustanowienia rad szpitalnych dla szpitali powszechnych i publicznych znosi się. Natomiast obowiązująć ma przepis następujący: Dla każdego szpitalu, uznanego za powszechny i publiczny, usta-

nowiona będzie rada szpitalna. Wyjątek stanowią szpitale we Lwowie i w Krakowie, tudzież szpitale zostające pod bezpośrednim zarządem wydziałów powiatowych.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.“

Posel Gniewosz wnosi przejście do porządku dziennego.

Posłowie Antoniewicz, Kowalski i Jaworski przemawiają za wnioskiem posła Gniewosza.

Posłowie Skwarczyński, Wodzicki i Krzczunowicz przemawiają za wnioskiem Wydziału krajowego.

Posel Golejowski wnosi zamknięcie dyskusyi. Dyskusya zamknięta.

Przed głosowaniem przemawia sprawozdawca.

Wniosek p. Gniewosza przejścia do porządku dziennego uchwalony.

Z porządku dziennego następuje:

Drugie czytanie sprawozdania Wydziału krajowego względem zaprowadzenia wyrobu soli bydłowej, zniżenia cen soli w ogóle

i pozwolenia na bezpłatne używanie źródeł solnych . . . Sprawozdawca Smolka.

Sprawozdawca odczytuje odnośne sprawozdanie z wnioskiem:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić rezolucyę treści następującej:

I. Sejm uznaje potrzebę zniesienia monopolu soli.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby jak długo jeszcze trwa monopol soli:

a) ceny obecne soli kuchennej i omoków dla bydła znacznie zniżone zostały;

b) zarządzoną została fabrykacya taniej soli bydłowej.

III. Sejm uznaje potrzebę, ażeby wszystkim gminom, które mają źródła słone (surowicę) na swych gruntach, dozwolono korzystania z takowych dla bydła pod warunkami i zastrzeżeniami zachowanemi dotąd przez władze rządowe.“

Po przemówieniu posłów Antoniewicza, Zaklińskiego, Laskorza za wnioskiem i wyjaśnieniach sprawozdawcy ogólna dyskusya zamknięta. Nastąpiła rozprawa specjalna.

Ustęp I. bez dyskusyi przyjęto.

„ II. bez dyskusyi przyjęto.

Do ustępu III. posel Pietrusiewicz stawia poprawkę: po słowach „na swych gruntach“ dodać: „gminom graniczącym z źródłami na gruntach sąsiednich.“

Posel Hoppen stawia poprawkę tej samej treści, lecz odmiennej stylizacyi a mianowicie po słowach: „na swych gruntach“ — dodać „i gminom bezpośrednio graniczącym.“

P. Pietrusiewicz przystaje na stylizacyę posła Hoppena.

Ustęp III. przyjęty z poprawką posła Hoppena.

Uchwalono przystąpić natychmiast do 3. czytania bez czytania i przyjęto uchwałę w 3. czytaniu.

Sekretarz Jasiński czyta nagłący wniosek:

„Wys. Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego z wnioskiem utworzenia okręgów gminnych,

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany ustawy drogowej — i

Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie wykupna prawa propinacyi

mają być traktowane w myśl drugiego dodatku uchwalonego na zeszłorocznej sesyi — do prowizorycznego regulaminu sejmowego z dnia 27. listopada 1865.

E. Wolański.“

(Następuje 16 podpisów.)

4

Po przemówieniu posła Zaklińskiego uchwała Izba nagłośić sprawę i wniosek sam w całej osnowie.

Sekretarz Jasiński odczytuje wniosek:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Drogi dotąd powiatowe Międzybrodzka i Połhorska, jakoteż droga Pietrasińska w powiecie Żywieckim uznają się za drogi krajowe.

Antoni Siwec, wnioskodawca.“

(Następuje 17 podpisów.)

Książę Marszałek oznajmia, że wniosek traktowany będzie podług regulaminu.

Sekretarz Jasiński czyta rezultat ukonstytuowania się komisji propinacyjnej:

Przewodniczący: Henryk Wodzicki — Zastępca: Szumańczowski — Sekretarz: Kamiński.

Książę Marszałek zapowiada posiedzenie na dzień jutrzejszy o 11 godzinie przed południem i zapowiada następujący porządek dzienny:

1. Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego zawierającego postanowienia na wypadek, że poseł sejmowy ulegnie kondemnacji sądowej lub zostaje pod śledztwem sądowym.
2. Sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwolenie na pobór wyższych dodatków do podatków na pokrycie potrzeb gminnych.

Posiedzenie zamknięte o godzinie 2½.

Marszałek krajowy:

Leon książę Sapieha.

Sekretarze:

**Wereszczyński.
Serwatowski.**

Spis petycji

po dzień 27. listopada 1873 r. do Sejmu krajowego wniesionych.

1. Reprezentacya powiatowa jasielska prosi o udzielenie subwencji na wystawić się mający budynek gimnazjalny w mieście Jaśle, przez posła Pilińskiego.
2. Taż sama Reprezentacya prosi o powzięcie uchwały względem przymusowego zabezpieczenia budowli od ognia, przez posła Pilińskiego.
3. Taż sama o zmianę §. 62. ustawy gminnej, aby kary nakładane za przekroczenia policyi ogniowej użyte były na sprawienie narzędzi ogniowych, przez p. Pilińskiego.
4. Taż sama prosi, aby z kasy „Wertheima“ skradzione 10525 złr. na cały kraj rozłożone były, przez posła Pilińskiego.
5. Taż Reprezentacya prosi o uznanie dróg powiatowych Frysztacko-Strzyżowskiej i Warzycko-Lubelskiej za krajowe, przez posła Pilińskiego.
6. Komitet c. k. Towarzystwa gospodarczo-rolniczego w Krakowie o podwyższenie subwencji z funduszu krajowego do sumy 7000 złr. dla szkoły rolniczej w Czernichowie, przez posła Szumańczowskiego.
7. Stanisław Zarański z Krakowa przedkłada dwie prace swoje dokonane w duchu życzeń wys. Sejmu objawionych przy rozprawach nad reformą wychowania publicznego.